

מסע אישי לאוסטרליה "חתונה אוסטרלית"

מאת: נאוה סמל, 158 ע"מ

הוצאת עם עובד, עולמות סדרת ספרי מסע 2009
המחיר: 84 ש"ח, מחיר מיוחד לקוראי טבע הדברים: 54 ש"ח.
טלפון להזמנת הספר: 03-6288524 (ענת)

נאוה סמל
חתונה
אוסטרלית

לשם כך נדרשת סבלנות לא מעטה ויכולת להימנע מביקורתיות שמספקים הגיל וניסיון החיים. נאוה הצליחה להתגבר על כך וזכתה לפגוש את בנה מפגש אמיתי ומעורר קנאה - הלוואי עליי!

המפגש עם האנשים והנופים של אוסטרליה מעורב בניסיון החיים שהביאה נאוה מן הבית. וכך משולבים בספר הרהורים אודות השואה (הוריה ניצולי שואה) ואודות החיים בישראל, המתח והלחץ בשל הבעיה הביטחונית ולא פחות מכך הכיבוש והקיפוח של ערביי ישראל בהשוואה לאוכלוסייה האבוריגינית המקופחת. גם המירוץ אחרי הכסף וההישגיות הנהוג בישראל זוכה לביקורת בהשוואה לאורח החיים השלו והפשוט של יידידי האוסטרלים של אייר, ואין ספק שבנושא זה רכשה נאוה תובנות לא מעטות.

הספר מלא אזכורים של בני משפחתה של המחברת, אביה יצחק ארצי המנוח שהיה חבר כנסת, אחיה שלמה ארצי ובעלה נועם סמל. אלה נשזרים ברעיונות ובתובנות בנושאי השואה, השלום, האושר ויחסי המשפחה, והופכים את המסע לאישי מרתק.

סוף טוב הכול טוב. אייר נפרד מאהובתו האוסטרלית וימשיך בחייו בלעדיה, ונאוה כתבה ספר מעניין שאני ממליץ עליו בכל פה.

כהורים טובים לא הבינו הוריו של אייר מדוע דווקא אוסטרליה. האם אין בישראל אקדמיות מעולות ובתי ספר למוסיקה מן השורה הראשונה? ומדוע לא ניו-יורק או לונדון בירות המוסיקה? מה עוד שאביו נועם סמל הוא מנכ"ל התאטרון הקאמרי ומחובר לכל סצנת התרבות בארץ. אך אייר התעקש ונסע ליבשת הרחוקה ההיא, לא כדי לחקור אודות הקנגורו והדינגו אלא כדי ללמוד מוסיקה ולמצוא את עצמו. כאשר כתב להוריו שמצא גם אהובה אוסטרלית, החליטה אמו, אם פולניה-ישראלית, לנסוע אליו ולבדוק את המצב, בבחינת "אם ההר לא בא אל מוחמד - ילך מוחמד אל ההר".

בתקופה הקצרה שבה שהתה באוסטרליה למדה נאוה להתפעל מן השקט והשלווה המאפיינים את התנהגות האוסטרלים, מן הפתיחות שלהם וחוסר החשדנות שבה הם מקבלים זרים גמורים בידיים פתוחות. פעם אחת פגשה בוקן גס רוח ו"שלחה" אותו למקום שבו אנשים כמוהו נוהגים - לישראל.

היא למדה להעריך את היתרונות של החיים הפשוטים ללא מותגים, ללא פאר וללא פרסומות, את העונג שבלבוש פשוט, במזון צמחוני אורגני ובחיי קומונה שיתופיים שחבריה חולקים כמעט הכול וחיים ללא מתח, ללא עצבנות וללא רדיפה אחרי ערכי שווא. אך המסע הגדול היה דווקא בתחום יחסיה עם בנה אייר.

היא החליטה לרדת מעל הסוס של האם הבוגרת והמנוסה ולנסות לפגוש את בנה מעמדת שוויון, שבה השחקנים הראשיים הם האהבה והסקרנות, וייאמר לזכותה שהצליחה במשימתה.

הספרות הגאוגרפית העוסקת ביבשת אוסטרליה בשפה העברית דלה ביותר. למעט ספר המסע הנפלא של ברוס ציאווין "נתיבי שיר" (ספריית פועלים 2003) וספרו של אברהם שקד "האבוריגינים" (מפה, 2004), איני מכיר ספרים בעברית העוסקים באוסטרליה, וזאת אף על פי שבקולנוע ובסדרות טלוויזיה אוסטרליה מצטיירת כיבשת מרתקת. לכן שמחתי כשנודע לי על הופעתו של ספר נוסף, ועוד של סופרת משלנו ובהוצאת עולמות, סדרת ספרי המסע של עם עובד. למען השקיפות עליי להודות שאני מכיר את נאוה, בנותינו הצעירות למדו בכיתה אחת בבית הספר ואף גרנו פעם באותה שכונה. אולם גם הכרתי אותה כסופרת מוכשרת, ששניים מספריה "צחוק של עכברוש" ו"אישראל" אף קראתי ומצאתי שהם לא שגרתיים ומרתקים.

כזואולוג וחובב נופים, לא ציפיתי לגדולות מן הספר הזה. הטבע האוסטרלי עשיר ומרתק ביותר, ואילו נאוה סמל אינה זואולוגית ואף אינה מומחית לטבע. ואכן, ספרה אינו עוסק בנופי אוסטרליה ולא בעולם החי והצומח שלה, וגם ההיסטוריה האוסטרלית ותרבות האבוריגינים זוכות כאן רק לאזכורים מעטים. בקצרה - אין זה ספר מסע קלאסי שתוצא לשאת בתרמילכם בעת טיול באוסטרליה, אבל זהו ספר מסע מעולה למחוזות רחוקים, שבו משתלבים מסע היכרות משפחתי וחדירה לנבכי יחסיה עם בנה ועם עולמו הלא מוכר באוסטרליה הרחוקה.

אייר, בנה הבכור של נאוה, החליט להרחיק לאוסטרליה כדי ללמוד מוסיקה, לאחר שחזר מן המסע להודו ועבד תקופה קצרה כדוגיני.

יוני 2009
חוברת מספר 164

טבע הדברים
החברה לחקר האדם והסובב

